

ÜHISKONNAÕPETUS 6.klass

(1 tund nädalas , 35 tundi)

1.Õppeaine eesmärgid

6.klassi õpilane:

- on viisakas, sõbralik, väarikas, vastutustundlik, töökas, täpne ja aus;
- teab ja väärtustab demokraatia põhimõtteid;
- mõistab, kuidas demokraatia põhimõtted saavad toimi da koolis; märkab probleeme koolis, toetab oma käitumise ja osalemisega koolidemokraatiat;
- loetleb Eesti riigi valitsemise põhilisi institutsioone ja kirjeldab nende ülesandeid (kohalik omavalitsus, Riigikogu, Vabariigi Valitsus, Vabariigi President, kohus);
- teab, mis on põhiseadus ja teised seadused, miks seadusi tuleb täita; teab, mis on lapse õigused ja vastutus;
- selgitab näidetega, mis on kodanikuühendus, kodanik ualgatus ja vabatahtlik töö;
- põhjendab vabatahtliku töö vajalikkust ning pakub abi abivajajatele;
- tunneb ära ebaõigluse ja oskab sellele vastu seista;
- mõistab inimeste iseärasusi, teab, et inimesed erinevad rahvuse, soo, vaimse ja füüsilise suutlikkuse ning vaadete ja usutunnistuste poolest;
- on salliv erinevuste suhtes ja valmis koostööks, oskab vältida ja lahendada konflikte;
- toob näiteid ühiskonna toimimiseks ja arenguks vaja likest elukutsetest ja ettevõtetest ning väärtustab töötamist kui peamist elatusallikat;
- tunneb oma õigusi ja vastutust omanikuna ja tarbijana;
- oskab leida teavet oma eesmärkide ja huvide tarbeks ning seda kriitiliselt hinnata;
- esitab oma teadmisi ja seisukohti selgelt ja veenvalt ning suudab neid põhjendada;
- *loob, kasutab ja jagab infot ning väärtustab enda ja teiste autorite tööd;
- teab, et tal on õigus saada abi, ning oskab leida abi ettetulevates elusituatsioonides.

2. Õppesisu ja õpitulemused

SOTSIAALSED SUHTED

1. Inimesed meie ümber, kogukonnad;

Euroopa riigid ja rahvad; sallivus

- Eestis ja õpilase kodukohas elavad rahvarühmad (sotsiaalsed, rahvuslikud, religioossed jm) ;
- Sooline võrdõiguslikkus
- Pere ja suguvõsa. Naabruskond maal ja linnas. Sõpruskond. Koolipere
- Euroopa riigid, Eesti naaberriigid

2. Vabatahtlik tegevus: kodanikuühendused ja -algatus; koostöö

- Kodukohas tegutsevate seltside, klubide ja ühenduste tegevus
- Noorteorganisatsioonid
- Eakohased kodanikualgatuse võimalused
- Koostöö ja ühistegevus, kommunikatsioonivõimalused

SOTSIAALSED SUHTED

- Nimetab Eestis ja kodukohas elavaid rahvarühmi ning kirjeldab nende eluolu ja kultuuritraditsioone.
- Nimetab Eestis esindatud peamisi usundeid ja kirjeldab nende kombeid.
- Teab ja hoiab kogukonna traditsioone. Nimetab ja näitab kaardil Eesti naaberriike ning toob näiteid, kuidas muu maailm mõjutab elu Eestis.
- Oskab nimetada ja abiga näidata kaardil Eestis. Nimetab kodukohas ja koolis tegutsevaid noorteühendusi, seltse, klubisid ja ühendusi ning kirjeldab nende tegevust.
- Teab kodukoha kodanikualgatusi ning algatab neid ja osaleb neis võimaluse korral. Toob näiteid vabatahtliku töö kasulikkuse kohta; märkab probleeme ja pakub vajajatele abi.

DEMOKRAATIA

1. Demokraatia põhimõtted ja selle toimimine

- Rahva osalemine ühiskonna valitsemises
- Võimude lahusus. Riigikogu, Vabariigi Valitsus, Vabariigi President, kohus • Kohalik omavalitsus

DEMOKRAATIA (õpitulemused)

- Iseloomustab ja väärtustab demokraatia põhimõtteid.
- Teab, et Eesti on demokraatlik vabariik;
- nimetab Vabariigi Valitsuse,

- Seaduse ülimuslikkus, seadus kui regulatsioon
- Peamised inimõigused (õigus elada, õigus vabadusele ja inimväärikusele jne)

2. Koolidemokraatia; lapse õigused ja võimalused osaleda poliitikas

- Õpilasmavalitsus, õpilaste osalemine koolielu korraldamises ja õpilasesinduses
  - Kooli sisekord (kodukord)
  - Lapse õigused (õigus saada haridust, õigus vanemlikule hoolitsusele jne). Õiguste, kohustuste ja vastutuse tasakaal
- Riigikogu ja Vabariigi Presidendi peamisi ülesandeid

Õpitulemused:

Teab, mis on kohalik omavalitsus;

toob näiteid oma valla/linna omavalitsuse tegevuse kohta.

- Teab, et kõik on võrdsed seaduse ees ja peavad seadusi täitma;
- *toob näiteid seaduskuuleka käitumise kohta.
- Kirjeldab demokraatia põhimõtete toimimist koolis.
- Tunneb ÜRO lapse õiguste konventsiooni põhimõtteid, nimetab lapse õigusi ning tunneb õiguste ja vastutuse tasakaalu.

TÖÖ JA TARBIMINE

- Aja ja kulutuste planeerimine ning raha kasutamine, laenamine ja säästmine
  - Elukutsed – teadmised ja oskused.
- Elukestev õpe
- Elukutsed ja ettevõtted kodukohas
  - Teadlik, säästev tarbimine
  - Töökultuur ja tööetika

TÖÖ JA TARBIMINE (Õpitulemused):

- Teab, kuidas teenitakse raha ja millest koosneb pere eelarve; oskab kulutusi tähtsuse järjekorda seada, koostada eelarvet oma taskuraha piires ning planeerida oma aega.
- Selgitab erinevate elukutsete vajalikkust ühiskonnale.
- Oskab leida teavet oma eesmärkide ja huvide tarbeks, sh kasutab indekseid, sõnastikke, otsingumootoreid ning entsüklopeediat.

MEEDIA JA TEAVE

- Raamatukogu, Internet
- Ajalehed, ajakirjad, raadio, televisioon, meediakanalite integratsioon
- Teadlik infotarbimine ja -edastamine
- Autoriõiguste kaitse

MEEDIA JA TEAVE (õpitulemused)

- Väärtustab teiste autorite ja enda tehtud tööd; viitab teiste autorite loominguks; tunneb autorina vastutust oma teose eest ning teadvustab autorikaitsega seonduvaid probleeme Internetis.

II kooliastme lõpuks 6. klassi lõpetaja:

- on viisakas, sõbralik, väärikas, vastutustundlik, töökas, täpne ja aus;
- teab ja väärtustab demokraatia põhimõtteid;
- mõistab, kuidas demokraatia põhimõtted saavad toimida koolis;
- märkab probleeme koolis, toetab oma käitumise ja osalemisega koolidemokraatiat;
- loetleb Eesti riigi valitsemise põhilisi institutsioone ja kirjeldab nende ülesandeid (kohalik omavalitsus, Riigikogu, Vabariigi Valitsus, Vabariigi President, kohus);
- teab, mis on põhiseadus ja teised seadused ning miks seadusi tuleb täita;
- teab, mis on lapse õigused ja vastutus;
- selgitab näidetega, mis on kodanikuühendus, kodanikualgatus ja vabatahtlik töö;
- põhjendab vabatahtliku töö vajalikkust ning pakub abi abivajajatele;
- tunneb ära ebaõigluse ja oskab sellele vastu seista;
- mõistab inimeste iseärasusi;
- teab, et inimesed erinevad rahvuse, soo, vaimse ja füüsilise suutlikkuse ning vaadete ja usutunnistuste poolest;
- on salliv erinevuste suhtes ning valmis koostööks;

- oskab vältida ja lahendada konflikte;
- toob näiteid ühiskonna toimimiseks ja arenguks vaja likest elukutsetest ja ettevõtetest ning väärtustab töötamist kui peamist elatusallikat;
- tunneb oma õigusi ja vastutust omanikuna ning tarbi jana;
- oskab leida teavet oma eesmärkide ja huvide tarbeks ning seda kriitiliselt hinnata;
- esitab oma teadmisi ja seisukohti selgelt ja veenvalt ning suudab neid põhjendada;
- loob, kasutab ja jagab infot ning väärtustab enda ja teiste autorite tööd;
- teab, et tal on õigus saada abi, ning oskab leida abi eettulevates elusituatsioonides.